NEPALI VERSION

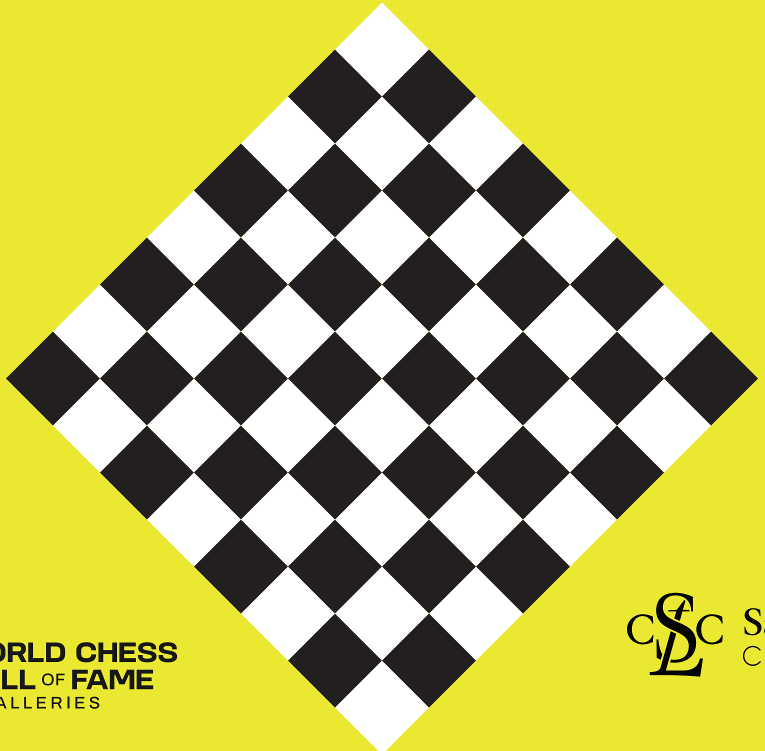

WORLD CHESS HALL OF FAME & GALLERIES

Saint Louis CHESS CLUB

सिक्नुहोस्

चेस

पढ्न र लेख्न

by Dr. Jeanne Cairns Sinquefield

जीन केर्न्स सिंकफिल्ड द्वारा लिखित

Translated by FM Rupesh Jaiswal

रूपेश जैसवाल द्वारा अनुवादित

चेस पढ्न वा लेख्न नजानेर पनि तपाईं चेस खेल्न सक्नुहुन्छ । मैले मेरो हजुरबुबासँग पछाडिको बरन्डामा कसरी खेल्ने भनेर सिकें। न त उहाँलाई न मलाई थाहा थियो कि चेसका किताबहरू छन्, न त मलाई थाहा थियो कि हामीले आफ्नो चालहरू लेख्नुपर्छ। हामीले मात्र खेल्यौं । हालसालै मैले साक्षर बन्ने निर्णय गरें। मलाई चेस पढ्न र लेख्न सिक्ने कुनै पनि सामग्री मन परेन। यो धेरै जटिल थियो, र सबै पढ्नमा आधारित थियो। मेरो पढ्ने, बोल्ने, लेख्ने र शारीरिक रूपमा चल्ने गोटिहरू मर्ज गर्दछ। र यसले आवश्यक ज्ञानलाई सरल ब्लकहरूमा विभाजन गर्दछ क) गोटिहरूको नाम ख) स्थानहरू ग) लिखित चाल प्रकारहरू र घ) पढ्ने र लेख्नेसँग खेल्ने संयोजन गर्न a - c संयोजन गर्दै । यदि म मेरो उमेरमा (७० वर्षभन्दा माथि) साक्षर बन्न सक्छु भने जो कोहीले पनि गर्न सक्छ।

जीन केर्न्स सिंकफिल्ड
सेन्ट लुइस चेस क्लबका सह-संस्थापक

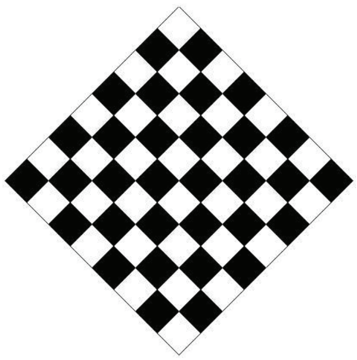

स्वीकृतिहरू

यस परियोजनामा सेन्ट लुइस चेस क्लब र वर्ल्ड चेस हल अफ फेमका कर्मचारीहरू र ग्रान्डमास्टरदेखि शुरुआती चेस खेलाडीहरू सहित धेरै व्यक्तिहरूको सहयोग थियो। चेस बोर्ड स्थानहरूको बारेमा मलाई सिकाउँनुहुने मेरो नाति लोगान र सबैले चेस खेल्नुपर्छ भन्ने सोच राख्ने मेरो श्रीमान रेक्सलाई विशेष धन्यवाद।

© २०१८ जीन केर्न्स सिंक एल्ड
संस्करण १०

सबै अधिकार सुरक्षित। प्रकाशकको लिखित अनुमति बिना यस पुस्तकको कुनै पनि भाग पुनः उत्पादन गर्न, पुनर्प्राप्ति प्रणालीमा भण्डारण गर्न, वा कुनै पनि रूपमा वा कुनै पनि माध्यमबाट, मेकानिकल, इलेक्ट्रोनिक, फोटोकपी, रेकर्डिङ, वा अन्यथा प्रसारण गर्न सकिँदैन।

विश्व चेस हल अफ फेम द्वारा प्रकाशित र वितरित

४६५२ मेरील्याण्ड एभिन्यू सेन्ट लुइस, मिसौरी ६३१०८

worldchesshof.org

लाइब्रेरी अफ कांग्रेस नियन्त्रण नम्बर: २०१९९०४७८९
ISBN: ९७८-०-९९८१५३६-१-२

धेरै चेस खेलाडीहरू चेस पढ्न वा लेख्न सक्दैनन्।

यो चेसमा राम्रो हुनको लागि बाधा हो। तर यो सिक्न गाह्रो छैन। सिक्नका लागि चार चरणहरू हुन्: a) चेसका गोटि अक्षरहरू b) चेस बोर्ड स्थानहरू c) चेसका विशेष प्रकारहरू चालहरू र d) खेल चालहरू लेख्न र पढ्नको लागि a-c संयोजन गर्ने।

तपाईंले गर्नुपर्ने कार्यहरू!!!!

चेसका गोटिहरूका नाम र अक्षरहरू हुन्छन्

चित्र १.

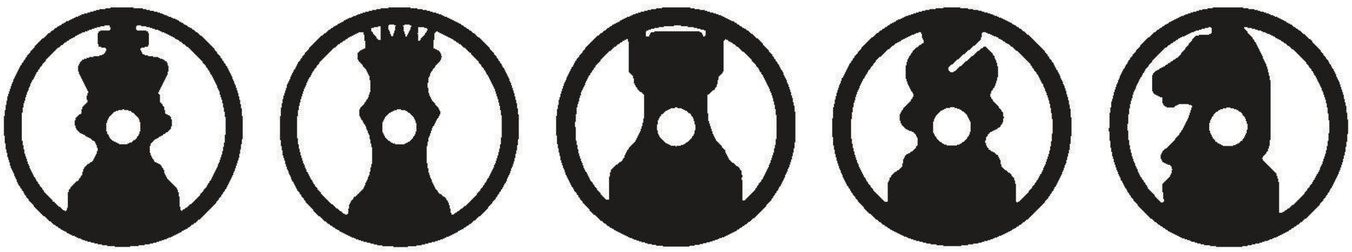

राजा (K) **रानी (Q)** **रुक (R)** **बिशप (B)** **नाइट (N)**

(1) प्रत्येक गोटिको नाम र अक्षर लेख्नुहोस्। (पाउन लेटर छैन)

(2) पेपर चेस बोर्ड (केन्द्रमा) तान्नुहोस्।

(3) प्रत्येक प्रमुख चेस गोटिमा (**K**, Q, B, N, वा **R**) अक्षर लेख्नुहोस्।

(4) व्यक्तिगत चेसका गोटिहरू काट्नुहोस्। बोतलको बिर्को आदिमा टाँस्न सकिन्छ।

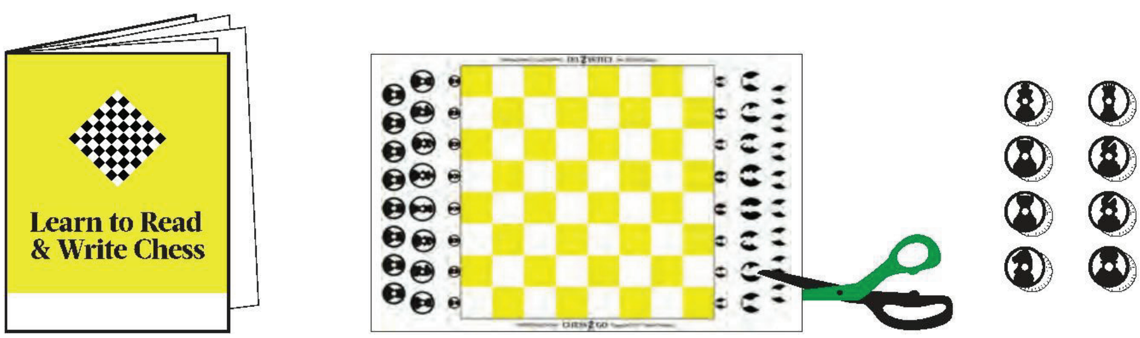

© 2018 Jeanne Cairns Sinquefield, All Rights Reserved.

चेस बोर्डहरूमा फाइलहरू, श्रेणीहरू र स्थानहरू हुन्छन्

चेस बोर्डहरूमा फाइलहरू (a,b,c,d,e,f,g,h) र श्रेणीहरू (1,2,3,4,5,6,7,8) हुन्छन्। ६४ स्थानहरू भएका ८ फाइलहरू र ८ श्रेणीहरू छन्। स्थान भनेको फाइल अक्षर र श्रेणी नम्बर हो, जस्तै a1 वा h7।

चित्र २. फाइल, श्रेणी, र स्थानको नाम सहितको बोर्डको तस्वीर।

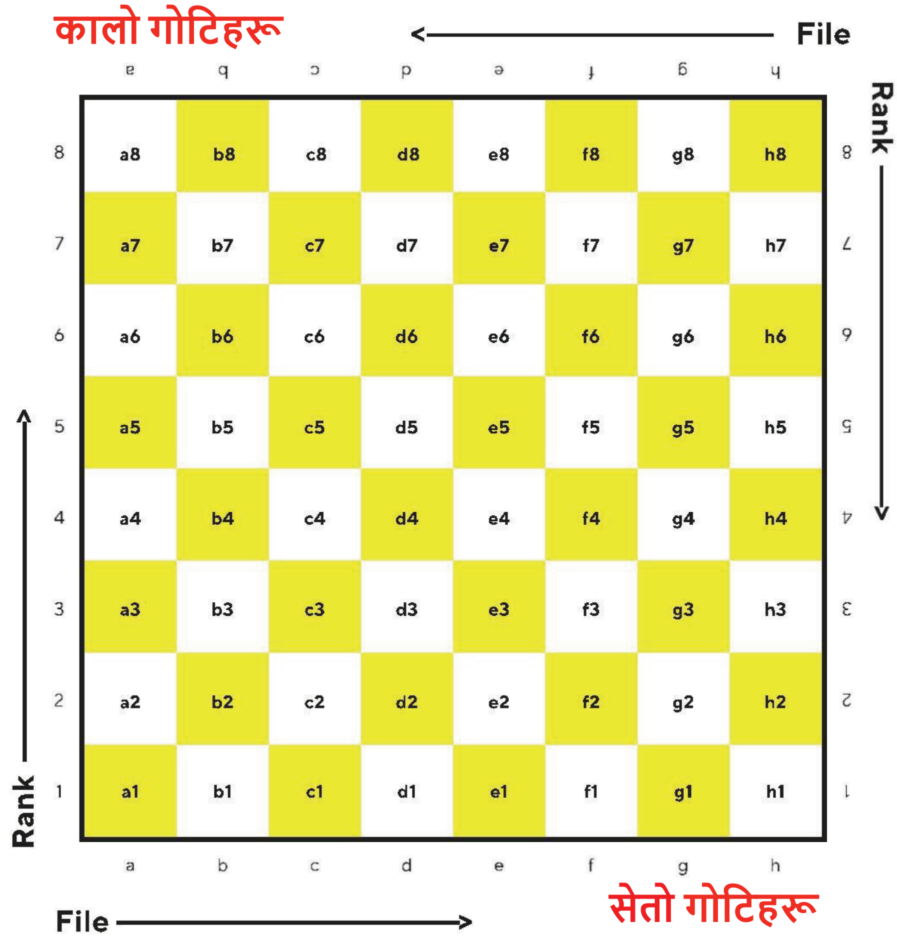

(5) कागज चेसबोर्डमा फाइल अक्षरहरू र श्रेणी नम्बरहरू लेख्नुहोस्। फाइल — a, b, c, d, e, f, g, h; श्रेणी — 1,2,3,4,5,6,7,8। चित्र २ बाट जाँच गर्नुहोस्।

(6) कागजको चेसबोर्डमा प्रत्येक स्थान लेख्नुहोस् (सबै ६४)। जस्तै a1, a2, देखि h8 सम्म। चित्र २ बाट जाँच गर्नुहोस्।

(7) प्रत्येक वर्गमा बिन्दु लगाउनुहोस् र यसको स्थान भन्नुहोस्। जस्तै f6

(8) बोर्डमा पाँचवटा चेसका गोटिहरू राख्नुहोस्। अक्षर र स्थान भन्नुहोस्। जस्तै **R**a1

© 2018 Jeanne Cairns Sinquefield, All Rights Reserved.

(9) चेसबोर्डमा स्थानहरू सेट अप गर्नुहोस्। स्थानहरूमा गोटि अक्षर (प्यादाहरू बाहेक) र स्थान हुन्छ, प्यादाहरू बाहेक मात्र स्थान हुन्छ। उदाहरणका लागि e6 मा राजा **K**e6 हो। g2 मा प्यादा g2 हो।

9a कागजमा पदहरू सेट अप गर्नुहोस् र भन्नुहोस्। त्यसपछि चेस बोर्डमा पदहरू लेख्नुहोस्।

सेतो **Ra1, Nb1, Bc1, Qd1, Ke1, Bf1, Ng1, Rh1**

लेख्नुहोस् ________________________________

सेतो प्यादाहरू **a2,b2,c2,d2,e2,f2,g2,h2**

लेख्नुहोस् ________________________________

कालो **Ra8,Nb8,Bc8Qd8,Ke8,Bf8,Ng8,Rh8**

लेख्नुहोस् ________________________________

कालो प्यादाहरू **a7,b7,c7,d7,e7,f7,g7,h7**

लेख्नुहोस् ________________________________

चित्र ३a. बाट जाँच गर्नुहोस्।

चित्र ३क.
सुरुवाती स्थिति

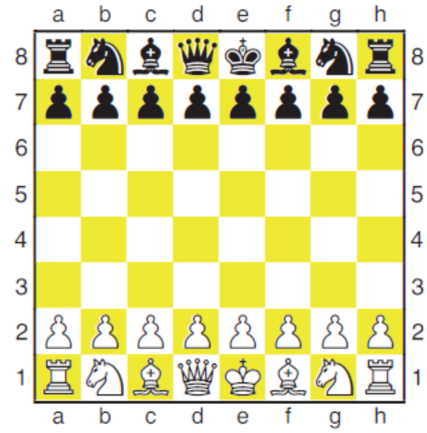

उपयोगी संकेतहरू

रानी आफ्नै रंगमा ।

दायाँतिर रुक, सधैं सेतो वर्गमा।

9b कागजमा पदहरू सेट अप गर्नुहोस् र भन्नुहोस्। त्यसपछि चेस बोर्डमा पदहरू लेख्नुहोस्।

सेतो **Ra1, Nc3, Qd2, Ke1,Bf1, Ng1, Rh1**

लेख्नुहोस् ________________________________

सेतो प्यादाहरू **a2,b2,c2,d4,e5,f2,g2,h2**

लेख्नुहोस् ________________________________

कालो **Ra8, Nb8, Bc8, Qe7, Ke8, Nd7, Rh8**

लेख्नुहोस् ________________________________

कालो प्यादाहरू **a7, b7, c7, d5, e6, f7, g7, h7**

लेख्नुहोस् ________________________________

चित्र ३b. बाट जाँच गर्नुहोस्।

चित्र ३ख.

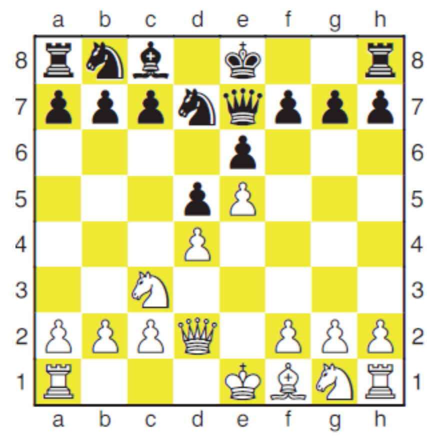

© 2018 Jeanne Cairns Sinquefield, All Rights Reserved.

विशेष प्रकारका चेस चालहरू

चेस चालहरू (नोटेसन) को एक निश्चित क्रम हुन्छ, चित्र ४ हेर्नुहोस्। चेस चालहरूमा गोटि अक्षरहरू (चित्र १), स्थानहरू (चित्र २), विशेष प्रतीकहरू र नोटेशन (चित्र ४) प्रयोग गरिन्छ।

चित्र ४. चेस चालहरूको लागि नोटेशनको क्रम

Symbol	Name of Move	Notes
	Piece Letter	Required for K, Q, R, B, or N. (not pawn)
	Starting location	If same pieces can go to End Location, e.g. Ngf2, R1a3, cxd4
x	Capture	e.g. Nxa5, Knight captures on location a5, dxe7 (Pawn)
	End Location	Required, e.g. d5 (pawn) or Rf5, End Location is Rook on f5
ep	En passant	e.g. gxf6ep, Pawn on rank g
=	Pawn Promotion	e.g. e8=Q, Pawn moves to e8, swaps for Queen
+	Check	e.g. Bh3+, Bishop moves to h3, puts King in Check
# or ++	Checkmate	e.g. Qe7#, Queen moves to e7, King in Checkmate
	SPECIAL MOVES	See Figure 9.
0-0	Castle (kingside)	White: Kg1, Rh1f1 Black: Kg8, Rh8f8
0-0-0	Castle (queenside)	White: Kc1, Ra1d1 Black: Kc8, Ra8d8

(10) कागजको चेसबोर्डमा चालहरू **सुरु** गर्नुहोस् र **खेल्नुहोस्।** उदाहरणहरू **भन्नुहोस्।** सरल नियम: बोलिएका शब्दहरू जस्तै नोटेशनको क्रम। सम्भावित सुरुवात स्थानहरू कोष्ठक () मा दिइएको छ।

COMMON EXAMPLES OF CHESS MOVES:	
a4	Pawn moves to location a4 (e.g. starts a2)
g6	Pawn moves to g6 (e.g. starts g5)
Bd2	Bishop moves to location d2 (e.g. starts c1)
Ne3	Knight moves to e3 (e.g. starts g2)
Nxf2	Knight captures on location f2 (e.g. starts g4)
dxe7	Pawn on file d captures on e7 (e.g. starts d6)
Ngf2 or N4f2	Knight moves from g4 to f2 (Add g file or 4 rank if Start Location is needed)
gxf5	Pawn on g file captures on f5, see Figure 5. (Use file name for Pawn captures)
e8=Q	White pawn promotion on e8, swaps for Queen (e.g. starts e7), see Figure 7.
Bh3+	Bishop moves to h3, check
Qc2#	Queen moves to c2, checkmate, see Figure 8b.

© 2018 Jeanne Cairns Sinquefield, All Rights Reserved.

पेपर चेसबोर्ड तान्नुहो

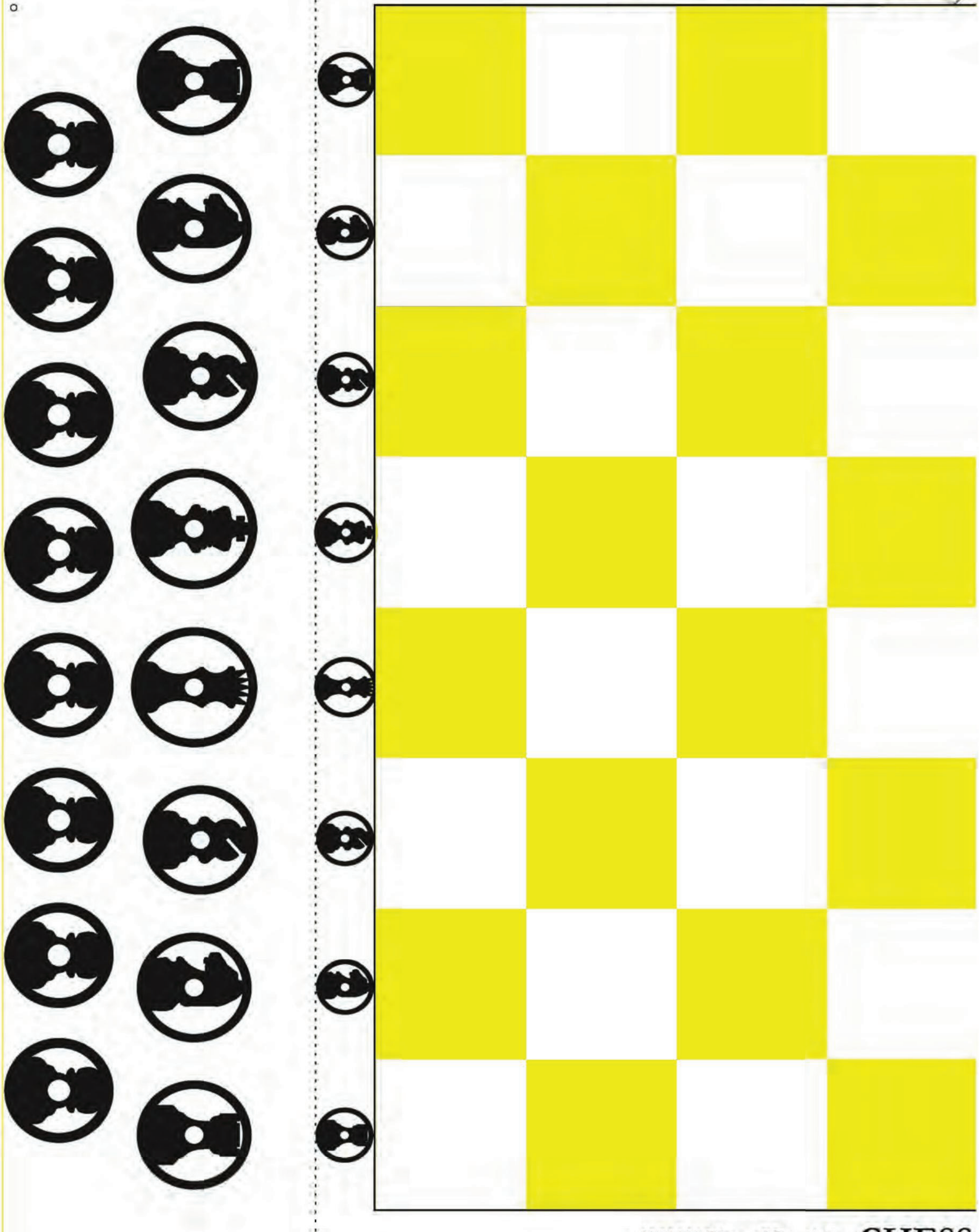

CHESS WWW.Chess2Go.Net

2 GO Copyright 2013 - Patent Pending

CHESS WWW.Chess2Go.Net

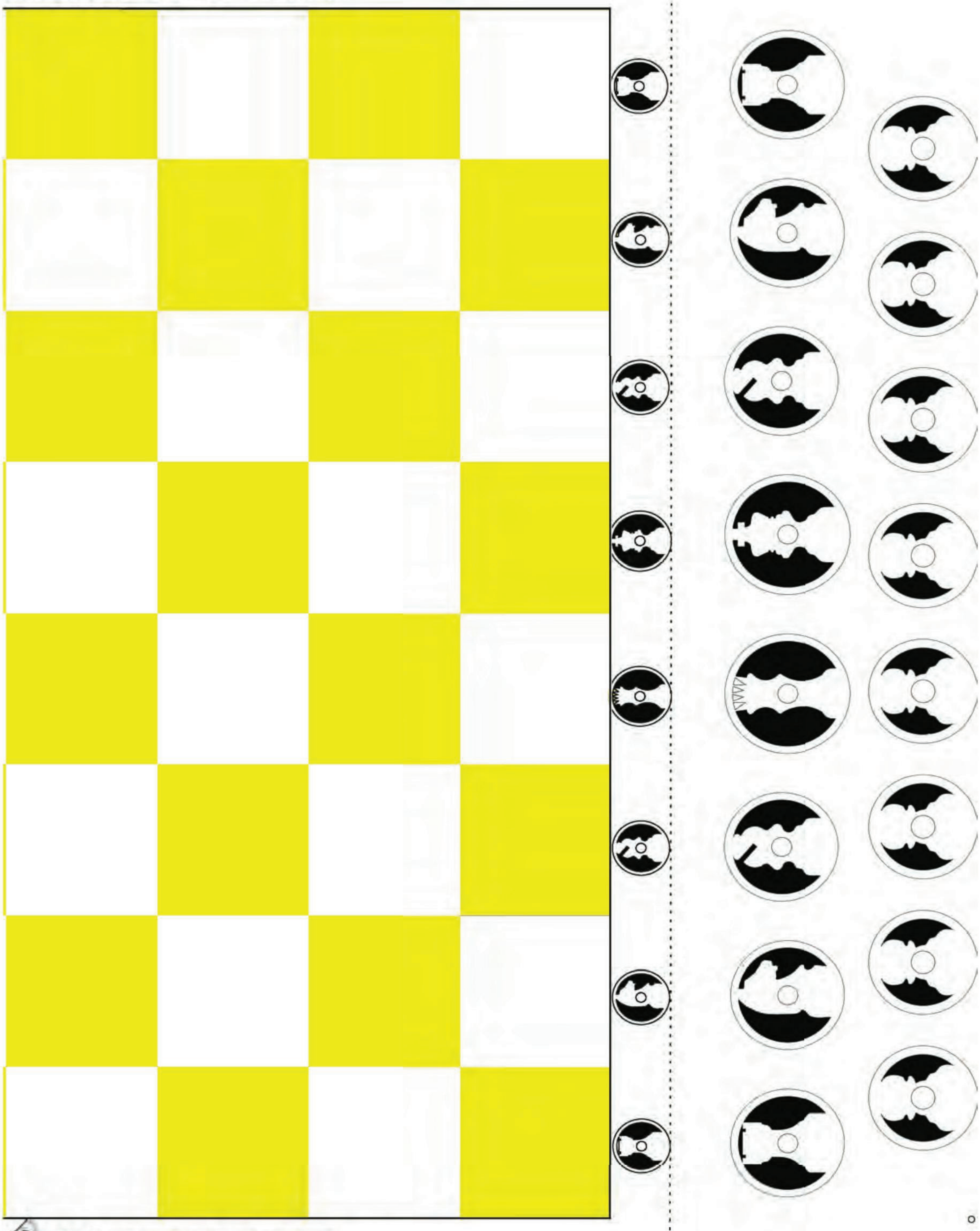

2 GO Copyright 2013 - Patent Pending

पेपर चेस बोर्ड तात्तु हो

(11) कागजको चेस बोर्डमा **सेट अप** गर्नुहोस्, भन्नुहोस् र **चाल्नुहोस्।** चेस बोर्डमा चेस चाल(हरू) को प्रत्येक उदाहरण खेल्नुहोस्।

(12) चित्र ५-९ तलको लाइनमा चेस नोटेशन **लेख्नुहोस्।**

चित्र ५-९। बोर्डमा विशेष प्रकारका चालहरूका उदाहरणहरू।

५. Capture x Pawn x

Nxa5
gxf5 (note 2 pawns can move)

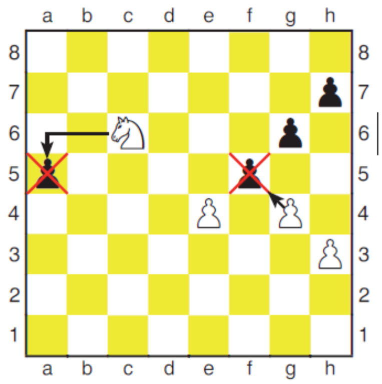

लेख्नुहोस् _____ _____

६. En passant ep

White to b4. Black captures b4, moves to b3: cxb3ep

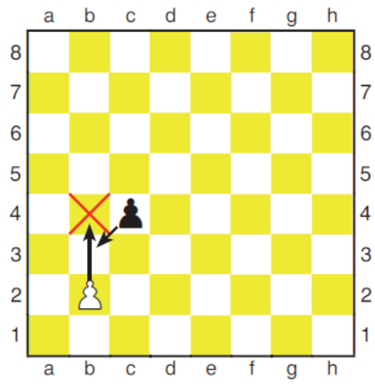

लेख्नुहोस् __________

७. Pawn promotion =

Pawn moves to f8, swaps for Queen: f8=Q

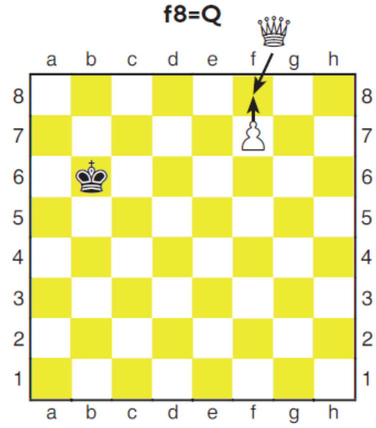

लेख्नुहोस् __________

८क. Check +

Bc5+

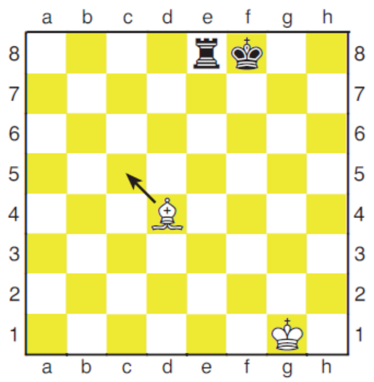

लेख्नुहोस् __________

८ख. Checkmate

Qc2#

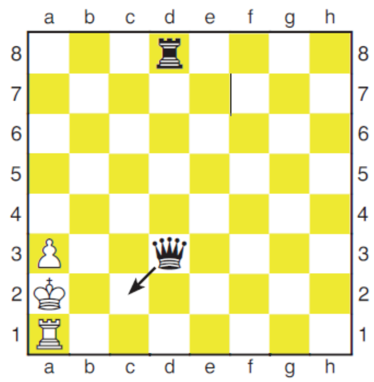

लेख्नुहोस् __________

९. Castling

Queenside: 0-0-0 Kingside: 0-0

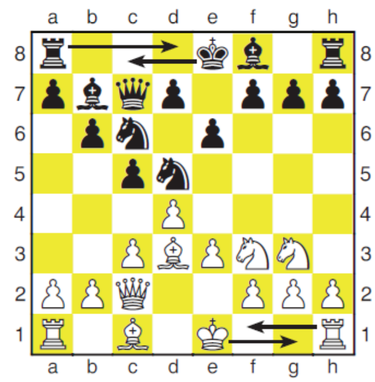

लेख्नुहोस् __________

© 2018 Jeanne Cairns Sinquefield, All Rights Reserved.

चेस चालहरू लेख्ने र पढ्ने

लिखित नोटेशन (चाल) प्रयोग गरेर खेल खेल्ने समय।

(13) तपाईंको कागजको चेस बोर्डमा निम्न खेल **खेल्नुहोस्।**
चित्र ३a, सुरुवाती position **प्रयोग** गर्नुहोस्। चित्र ११ बाट अन्त्यको position जाँच गर्नुहोस्।

चित्र १०.

Scholar's Mate

	सेतो	कालो
1.	e4	e5
2.	Bc4	Bc5
3.	Qh5	Na6
4.	Qxf7#	1-0

चित्र ११.

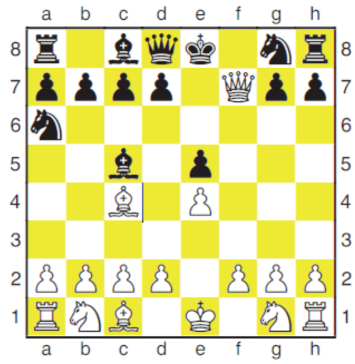

(14) साथीसँग चेस खेल **खेल्नुहोस्।**
स्कोर पानामा चालहरू लेख्नुहोस्। उदाहरणका लागि स्कोर पानाको अर्को पृष्ठ हेर्नुहोस्। ४ चाल पछि साथीको स्कोर पाना तपाईंको जस्तै छ कि छैन जाँच गर्नुहोस्। खेल समाप्त गर्नुहोस्।

(15) आफ्नो स्कोर पाना प्रयोग गरेर आफ्नो खेल **पुन: खेल्नुहोस्।**
के तपाईं यसलाई पुन: खेल्न सक्नुहुन्छ?

(16) स्कोर पाना प्रयोग गरेर थप छ खेलहरू **खेल्नुहोस्।**
सेतो र कालो रूपमा खेल्नुहोस्। प्रत्येक ४ चालमा स्कोर जाँच गर्नुहोस्। के तपाईं यसलाई पुन: प्ले गर्न सक्नुहुन्छ?

(17) पुस्तक ढाँचा प्रयोग गरेर चालहरू **खेल्नुहोस्।** सुरुवाती स्थिति **प्रयोग** गर्नुहोस्।
पुस्तक ढाँचा संख्या, सेतो चाल, कालो चाल हो।

1. e4 e5 2. Nf3 Nc6 3. Bb5 a6 4. Ba4 b5 5. Bb3 Nf6

(18) अरू कसैलाई चेस पढ्न र लेख्न **सिकाउनुहोस्।**

बधाई छ। तपाईं चेस पढ्न र लेख्न सक्नुहुन्छ। राम्रो खेल्न र थप खेलहरू नोट गर्न। किताबहरूबाट पनि खेलहरू खेल्नुहोस्।

© 2018 Jeanne Cairns Sinquefield, All Rights Reserved.

SAINTLOUISCHESSCLUB.ORG
(314) 361-CHESS (2437)

EVENT			DATE
ROUND	BOARD	SECTION	TIME CONTROL

WHITE			BLACK		
	WHITE	BLACK		WHITE	BLACK
1			31		
2			32		
3			33		
4			34		
5			35		
6			36		
7			37		
8			38		
9			39		
10			40		
11			41		
12			42		
13			43		
14			44		
15			45		
16			46		
17			47		
18			48		
19			49		
20			50		
21			51		
22			52		
23			53		
24			54		
25			55		
26			56		
27			57		
28			58		
29			59		
30			60		

RESULT: WHITE WON DRAW BLACK WON

SIGNATURE SIGNATURE

SAINTLOUISCHESSCLUB.ORG
(314) 361-CHESS (2437)

EVENT			DATE
ROUND	BOARD	SECTION	TIME CONTROL

WHITE			BLACK		
	WHITE	BLACK		WHITE	BLACK
1			31		
2			32		
3			33		
4			34		
5			35		
6			36		
7			37		
8			38		
9			39		
10			40		
11			41		
12			42		
13			43		
14			44		
15			45		
16			46		
17			47		
18			48		
19			49		
20			50		
21			51		
22			52		
23			53		
24			54		
25			55		
26			56		
27			57		
28			58		
29			59		
30			60		

RESULT: WHITE WON DRAW BLACK WON

SIGNATURE SIGNATURE

SAINTLOUISCHESSCLUB.ORG
(314) 361-CHESS (2437)

EVENT			DATE
ROUND	BOARD	SECTION	TIME CONTROL

WHITE			BLACK		
	WHITE	BLACK		WHITE	BLACK
1			31		
2			32		
3			33		
4			34		
5			35		
6			36		
7			37		
8			38		
9			39		
10			40		
11			41		
12			42		
13			43		
14			44		
15			45		
16			46		
17			47		
18			48		
19			49		
20			50		
21			51		
22			52		
23			53		
24			54		
25			55		
26			56		
27			57		
28			58		
29			59		
30			60		

RESULT: WHITE WON DRAW BLACK WON

SIGNATURE SIGNATURE

SAINTLOUISCHESSCLUB.ORG
(314) 361-CHESS (2437)

EVENT			DATE
ROUND	BOARD	SECTION	TIME CONTROL

WHITE			BLACK		
	WHITE	BLACK		WHITE	BLACK
1			31		
2			32		
3			33		
4			34		
5			35		
6			36		
7			37		
8			38		
9			39		
10			40		
11			41		
12			42		
13			43		
14			44		
15			45		
16			46		
17			47		
18			48		
19			49		
20			50		
21			51		
22			52		
23			53		
24			54		
25			55		
26			56		
27			57		
28			58		
29			59		
30			60		

RESULT: WHITE WON DRAW BLACK WON

SIGNATURE SIGNATURE

चेस प्रशिक्षकहरूका लागि खेलहरू

जीनको चेस नोटेशन सिक्ने खेलहरू

1. **गोटिको नाम — अक्षरहरू K, Q, B, N, R र P**
   a. शो गोटि, बच्चाहरूले अक्षर चिच्याउने
   b. गोटिको अक्षरको नाम भन्नुहोस्, बच्चाहरूले सही गोटि उठाउँछन्।
   c. शो गोटि, बच्चाहरूले पत्र लेख्छन्। सबैभन्दा सही भएको विजेता(हरू)।

2. **स्थान नामहरू — a, b, c, d, e, f, g, h; १-८**
   a. बोर्डमा स्थान देखाउनुहोस्, बच्चाहरूले स्थान चिच्याउनेछन्, जस्तै। **d3**
   b. बोर्डमा स्थान देखाउनुहोस्, बच्चाहरूले स्थान लेख्नुहोस्, जस्तै। **a4,**
   सबैभन्दा सही भएका विजेता(हरू)।
   c. स्थानको नाम भन्नुहोस्, बच्चाहरूले बोर्डमा गोटि राख्छन्
   d. स्थानको नाम भन्नुहोस्, बच्चाहरूले सेतो वा कालो भन्नुहोस्।
   e. कालो र सेतो गोटिको लागि लिखित स्थानहरूको सूची देखाउनुहोस्, बच्चाहरू सबै गोटिहरू बोर्डमा राख्नुहोस्। **Position** सेट अप गर्न प्रयोग गर्नुहोस्।
   सबैभन्दा सही भएको विजेता(हरू)
   सबैभन्दा छिटो छन्।

3 सार्ने नाम — क्याप्चर(**x**), क्यासल(०-०,०-०-०), एन पासेन्ट, चेक(+), चेकमेट(++)

   a. चालहरूको नामहरूको सूची देखाउनुहोस्, बच्चाहरूले नोटेशन लेख्नेछन्। सबैभन्दा छिटो र सही विजेता(हरू) हुनेछन्।

   b. एउटा चाल खेल्नुहोस्, बच्चाहरूले चाल नोटेशन भनेर कराउँछन्।
   c. धेरै चालहरू खेल्नुहोस्, बच्चाहरूले चाल नोटेशन लेख्नेछन्। सबैभन्दा छिटो र सही विजेता(हरू) हुनेछन्।

4 खेल चालहरू — गोटि, स्थान, चाल, र स्थान संकेत।
   a.एउटा चाल खेल्नुहोस्, प्रत्येक बच्चाले नोटेशन (गोटि, स्थान, चाल, स्थान) भनेर चिच्याउनेछ।

   b. धेरै चाल वा खेल खेल्नुहोस्, बच्चाहरूले पूरा नोटेशन लेख्नेछन्, विजेता ठीक छ।
   c. खेल चालहरूको सूची देखाउनुहोस्, बच्चाहरूले बोर्डमा चालहरू खेल्छन्। विजेताको सबैभन्दा कम समयमा सही अन्तिम स्थान छ।

विजेताहरूको नतिजा जाँच गर्न **1c,2b,2e,3a,3c,4b,4c** को लागि शिक्षक तयारी सूचीहरू आवश्यक छन्। साना बच्चाहरू नोटेशन छिटो लेख्न र पढ्न ढिलो हुन सक्छन्। त्यसैले **1a,1b,2a,2c,2d,3b,4a** मा सीमित हुन सक्छ।

© 2018 Jeanne Cairns Sinquefield, All Rights Reserved.

"यो पुस्तकले कुनै पनि चेस खेलाडीलाई चेस पढ्न र लेख्न सिक्न मद्दत गर्नेछ। यो आमाबाबु र प्रशिक्षकहरूको लागि पनि राम्रो स्रोत हो। म चाहन्छु कि मैले सानो उमेरमा सिकेको भए।"

–टोनी रिच, कार्यकारी निर्देशक, सेन्ट लुइस चेस क्लब

"चेस खेल सिक्न गाह्रो र कठिन हुने ख्याति छ। यो सत्य होइन! जब तपाईं चेस पढ्न र लेख्न सिक्नुहुन्छ, यो धेरै सजिलो हुन्छ। मैले ४ वर्षको उमेरमा पढ्न सिकेको थिएँ।"

–ग्रान्डमास्टर यासेर सेइरावान, चार पटकका अमेरिकी चेस च्याम्पियन

"यो पुस्तिका बालबालिकाहरूलाई मद्दत गर्न कक्षाकोठामा प्रयोग गर्न सकिन्छ:

क) पढ्न, लेख्न र निर्देशनहरू पालना गर्न सिक्नुहोस्।
ख) ढाँचाहरू पहिचान गर्न स्थानिय जागरूकता बढाउनुहोस्।
ग) समस्या समाधानको लागि कण्ठस्थ सीप र रणनीतिहरू विकास गर्नुहोस्।"

–करेन वुल्फ, सेवानिवृत्त दोस्रो कक्षा शिक्षिका

Saint Louis CHESS CLUB

WORLD CHESS HALL OF FAME & GALLERIES

सेन्ट लुइस चेस क्याम्पस

saintlouischessclub.org | worldchesshof.org